

2. 9. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Demarkační linie mezi českým a cizím rozhodčím nálezem

Posouzení, zda vydaný rozhodčí nález je rozhodčím nálezem českým (tuzemským) nebo cizím, má ryze praktické dopady mimo jiné z hlediska určení soudu příslušného k projednání návrhu na jeho zrušení. Tyto návrhy jsou ostatně mezi českými advokáty (bohužel) dosti populárním „sportem“ a fakticky jsou – bez ohledu na právní úpravu – používány jakožto „odvolání proti rozhodčímu nálezu“. Kde přesně je však hranice mezi tuzemským a cizím rozhodčím nálezem? A i když se arbitráž odehrává v Česku, mezi českými subjekty, před českými rozhodci a podle českého práva, může dojít k vydání cizího rozhodčího nálezu?

Nejdříve trocha terminologie – za „**cizí**“ **rozhodčí nálezy** se podle § 120 ZMPS považují rozhodčí nálezy „vydané v cizím státě“; z toho a contrario plyne, že rozhodčí nálezy vydané v České republice jsou rozhodčími nálezy „českými“. V rámci rekodifikace zrušený § 38 ZRŘ hovořil o rozhodčích nálezech „tuzemských“, což je obsahově totéž, terminologicky správnější je však nyní s ohledem na dikci ZMPS používat pojem „**český rozhodčí nález**“.

Již z tohoto stručného terminologického exkursu se zdá být odpověď na otázku naznačenou v názvu tohoto článku velmi jednoduchá: onou „demarkační linií“ je přeci **místo vydání rozhodčího nálezu** – je-li vydán v ČR, jde o rozhodčí nález český, je-li vydán v zahraničí, jde o cizí rozhodčí nález. Ostatně i z čl. I odst. 1 Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů vyplývá, že za „cizí“ rozhodčí nálezy se považují rozhodčí nálezy **vydané** na území jiného státu než toho, v němž je žádáno o jejich uznání a výkon.

Výklad pojmu „místo vydání rozhodčího nálezu“

Problém při použití kritéria místa vydání rozhodčího nálezu však nastane, když mu máme přiřadit konkrétní obsah. Rozhodčí nález je výsledkem mj. jednoho či více **rozhodčích jednání**, která se mohou konat v Česku nebo zahraničí, následně může dojít k **vyhlášení rozhodnutí** (opět v ČR nebo zahraničí); častěji však rozhodci nález nevyhlašují a závěrečných návrzích rovnou přistoupí k **vyhotovení rozhodčího nálezu**. Ten standardně píše předseda rozhodčího senátu (podle místa bydliště či pracoviště tohoto předsedy opět v tuzemsku či v zahraničí) a následně na textu rozhodčího nálezu **participují** – ať již přímo formou úprav textu či jinak – též ostatní členové rozhodčího senátu. Tato činnost taktéž může opět v závislosti na bydlišti či pracovišti příslušných rozhodců probíhat v ČR či za jejími hranicemi. Následně je finální znění rozhodčího nálezu **podepsáno**, ať již na jednom místě při společném setkání rozhodců, resp. postupným docházením

rozhodců na toto místo, či formou „kolečka“, kdy si rozhodci text rozhodčího nálezu mezi sebou přeposílají a postupně jej podepisují. I toto podepisování samozřejmě může probíhat buď v ČR, nebo (částečně) v cizím státě.

Ovšem které ze všech těchto míst, z nichž některá mohou být v ČR a některá v zahraničí, je místem **vydání** rozhodčího nálezu rozhodným pro určení jeho cizího či národního statusu?

Co na to Nejvyšší soud ČR

Odpověď na tuto otázku dal Nejvyšší soud, který ve svém rozhodnutí spis. zn. 23 Cdo 1034/2012 ze dne 30. 9. 2013 (R 24/2014) řešil situaci, kdy si strany smlouvy o prodeji podniku (IPB a ČSOB) dohodly řešení sporů Mezinárodním rozhodčím soudem při Mezinárodní obchodní komoře (ICC) s tím, že rozhodčí řízení se bude konat ve Vídni v Rakousku. K českým soudům se tato kauza dostala proto, že v rozhodčím řízení neúspěšný žalobce (právní nástupce IPB) podal, evidentně jsa nespokojen s meritem rozhodnutí, k Městskému soudu v Praze návrh na zrušení příslušného rozhodčího nálezu Mezinárodního rozhodčího soudu při ICC. Městský soud jakožto soud ČR logicky řešil, zda má ke zrušení tohoto rozhodčího nálezu vůbec pravomoc. Dospěl přitom k závěru, že tuto **pravomoc nemá** a řízení zastavil; s tímto závěrem se následně ztotožnil i Vrchní soud.

Závěr obou soudů se zdá být logický – jde-li o rozhodčí nález zahraničního rozhodčího soudu a rozhodčí řízení se dle rozhodčí doložky mělo konat ve Vídni, pak jde o cizí rozhodčí nález. **Žalobce však mj. argumentoval**, že stranami rozhodčího sporu byly české subjekty, všichni rozhodci byli čeští státní příslušníci, jednacím jazykem řízení byla čeština, místem ústního jednání byla Praha, všechny skutkové okolnosti případu se vázaly k ČR a rozhodným právem bylo právo české. Z toho žalobce dovozoval, že jde o rozhodčí nález český a že jeho tuzemský charakter „nebyl a ani nemohl být změněn na cizí pouhou subjektivní a spekulativní snahou stran o určení fiktivního místa rozhodčího řízení v cizině“, když uváděl, že „vedení geografického místa rozhodčího řízení ve Vídni je pouze fiktivní“.

Nejvyšší soud se však s touto argumentací neztotožnil. Své rozhodnutí založil právě na tom, že se strany smlouvy o prodeji podniku v rozhodčí doložce výslovně dohodly na tom, že se rozhodčí řízení bude konat ve Vídni v Rakousku. Tím bylo podle Nejvyššího soudu určeno „místo konání rozhodčího řízení“ ve smyslu § 17 ZRŘ. Nejvyšší soud s odkazem na autoritativní komentářovou literaturu dále dovodil, že **místo konání rozhodčího řízení** je nutné v pojetí ZRŘ **ztotožnit s místem vydání rozhodčího nálezu**. K tomu doplnil, že termínem „místo konání“ v § 17 ZRŘ je třeba rozumět **právní domicilaci sporu**, nikoliv místo projednání sporu. Proto bylo nerozhodné, že se ústní jednání ve věci konala v Praze.

Tím se dostáváme k naplnění obsahu pojmu „místo vydání rozhodčího nálezu“ – to je tedy dle Nejvyššího soudu v zásadě **totožné s místem (státem), kde byl rozhodčí spor domicilován** prostřednictvím určení místa konání rozhodčího řízení, ať již přímo v rozhodčí doložce nebo nepřímo prostřednictvím procesních řádů jednotlivých rozhodčích soudů. Nejvyšší soud zde evidentně preferuje formální hledisko – které je ovšem plně v souladu s předtím projevenou vůlí stran rozhodčí doložky – před hlediskem materiálním.

Skutečnost, že i toto formální hledisko má svoji logiku, ostatně připomněl při odmítnutí žalobcovy ústavní stížnosti i Ústavní soud. Poukázal totiž na předchozí argumentaci Vrchního soudu, že je-li smluvními stranami dohodnuto konkrétní místo řízení (resp. minimálně stát místa řízení), je zapotřebí, aby místo vydání rozhodčího nálezu bylo totožné, popřípadě se alespoň nacházelo na území téhož státu, neboť v případě výslovné volby místa řízení může mít tato dohoda **reálný základ v úvahách stran o budoucím případném výkonu rozhodčího nálezu v určitém konkrétním státě**, a tedy i o možnosti aplikace příslušných mezinárodních úmluv (ať již bilaterálních či

multilaterálních), existence vzájemnosti při výkonu rozhodčích nálezů ve vztazích mezi zemí vydání nálezu a zemí výkonu apod. Podle Ústavního soudu tedy zdánlivě formalistický výklad má rovněž své opodstatnění s nikoli zanedbatelnými reálnými dopady, od nichž nelze zcela odhlédnout.

Závěr

Odpověď na otázku uvedenou v úvodu článku tedy zní – ano, i když se arbitráž odehrává v Česku, mezi českými subjekty, před českými rozhodci a podle českého práva, i tak může dojít k vydání cizího rozhodčího nálezu. Je totiž třeba respektovat vůli stran rozhodčí doložky, které mají plné právo svůj spor tzv. **internacionalizovat** prostřednictvím svěřením pravomoci cizímu rozhodčímu soudu a sjednáním (byť i formálnímu) místa konání rozhodčího řízení v zahraničí, čímž právně determinují i kritérium rozhodující – místo vydání rozhodčího nálezu. Jinými slovy, co není zakázáno, to je i v oblasti rozhodčího řízení dovoleno, a je třeba tuto vůli stran respektovat.

MUDr. Mgr. Daniel Mališ, LL.M.,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)